

## ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ФЕРМЕНТНОГО ПРЕПАРАТУ «КЛЕРІЗИМ ГРАНУЛЬОВАНИЙ» В ГОДІВЛІ РЕМОНТНОГО МОЛОДНЯКУ КУРЕЙ-НЕСУЧОК

О. Й. КАРУНСЬКИЙ, О. В. СЕВАСТЬЯНОВ  
Одеський державний аграрний університет

*В статті представлено огляд літературних даних про фермент лізоцим та його використання у годівлі тварин. Викладено методуку досліду з вивчення використання ферменту лізоцим, що випускається у вигляді ферментного препарату під торговою назвою «Клерізім гранульований» у годівлі ремонтного молодняку курей-несучок.*

**Ключові слова:** ферменти, «Клерізім гранульований», лізоцим, комбікорм, годівля, кури-несучки.

**Вступ.** Високі темпи світового виробництва м'яса птиці пов'язані з останніми досягненнями в області генетики, селекції, годівлі, технології утримання та ветеринарного захисту. Сучасні кроси володіють величезним генетичним потенціалом росту і ефективною конверсії корму [4].

Птахівництво характеризується найвищою віддачею на одиницю витрачених ресурсів, у тому числі кормів (в 2–3 рази нижчою, ніж у свинарстві та у скотарстві). Саме завдяки цьому галузь розвивається впевнено й ефективно. Продукція птахівництва істотно дешевша, ніж свинина та яловичина, що дуже важливо при низькій купівельній спроможності населення.

Основним способом підвищення прибутку птахівницьких підприємств є скорочення витрат на виробництво без зниження продуктивності птиці. Оскільки 70 % усіх витрат у птахівництві припадає на корми, скорочення саме цієї статті витрат є найбільш важливим. Заміна дорогих компонентів на більш дешеві – оптимальний метод зниження вартості комбікорму [3].

Питання найбільш ефективного використання комбікормів, підвищення біологічної цінності раціонів зі звичайних кормів, раціонального застосування біологічно активних речовин (регуляторів або біостимуляторів обміну речовин і росту молодняку: протеїну, амінокислот, вітамінів, мінеральних елементів і ферментних препаратів) є пріоритетними напрямками досліджень інтенсифікації вирощування птиці, створення ефективних технологій, розробки регіональних систем годівлі, спрямованих на підвищення темпів росту і економних витрат поживних речовин кормів [2].

Дослідженнями вчених встановлено, що близько однієї третини органічних речовин, що надходять із кормом, зазвичай не засвоюється організмом. Отже, однією з найважливіших задач вітчизняного птахівництва є зниження витрат шляхом підвищення перетравності корму і кращого використання перетравних поживних речовин. Одним з найбільш ефективних способів вирішення цього завдання є додавання екзогенних ферментів у корм перед згодовуванням його тваринам [2].

Вирішити проблему низької ефективності використання комбікормів з підвищеним введенням нетрадиційних компонентів можливе за допомогою застосування високоефективних екзогенних ферментів.

Пошук методів здешевлення кормів за рахунок використання ферментних препаратів та інших біологічно активних речовин в птахівництві представляє науковий і практичний інтерес.

До теперішнього часу накопичено достатню кількість експериментальних даних вітчизняних і зарубіжних вчених, а також прикладів широкого практичного застосування ферментних препаратів у годівлі птиці для того, щоб зробити остаточний висновок: економічно ефективно використання кормів у птахівництві та забезпечення умов для реалізації генетичного потенціалу птиці на основі вітчизняного фуражу неможливо без застосування ферментних препаратів [3].

Однак з недавнього часу набуло широкого розповсюдження використання нетрадиційних ферментних препаратів у годівлі тварин і птиці, що раніше не використовувалися в галузі сільського господарства, а лише застосовують в медицині, легкій та харчовій промисловості. Одним з таких ферментних препаратів є лізоцим (мурамідаза або N-ацетилмурамідклікангідролаза (КФ 3.2.1.17)), який був відкритий в 1921 року Олександром Флемінгом. Характеризується широким спектром біологічної активності, зокрема стимулює неспецифічну реактивність організму і має протизапальну та муколітичну дію.

В організмі він міститься у слизових оболонках, слюзовій рідині, слині, шкірі, а також у грудному молоці та лейкоцитах [1]. Лізоцим також виявлено у рослинах (хрін, редька, ріпа, капуста, примула), деяких бактеріях і вірусах. Вміст лізоциму у тваринних і рослинних об'єктах коливається в широкому діапазоні. Найбільша його концентрація у білках курячих яєць, хроні та слізній рідині.

**Матеріал і методика досліджень.** Дослід з використання ферменту лізоцим в годівлі ремонтного молодняку курей-несучок проводиться у ТОВ «Еко-ферма Зоря» Саратського району Одеської області.

Об'єктом для дослідження було обрано молодняк курей породи адлерівська срібляста у віці 10 днів. Для досліду було відібрано ремонтний молодняк та сформовано 3 піддослідні групи: 1 контрольна, 2 та 3 дослідні групи, по 50 голів в кожній. Для досліду було використано ферментний препарат під торговою назвою «Клерізім гранульований» (CLERIZYM GRANULATE) італійської фірми виробника CLERICI SACCO, який в своєму складі має 95 % діючого ферментного препарату лізоцим гідрохлорид, що отриманий з білка курячих яєць.

Метою науково-господарського досліду є збільшення живої маси, абсолютного, відносного і середньодобового приростів ремонтного молодняку курей-несучок, підвищення збереженості поголів'я, зменшення витрат корму на вирощування.

Дослід проводиться за наступною схемою, що представлено в таблиці 1.

Показники за якими буде визначатися ефективність використання ферментного препарату наступні: жива маса, абсолютний, середньодобовий, відносний прирости, збереженість поголів'я, витрати корму, розвиток травного тракту і репродуктивних органів, морфологічні та біохімічні показники крові; економічна ефективність.

### 1. Схема досліду

Група піддослідної	Кількість птиці у групі, гол.	Спосіб згодовування	Тривалість проведення
--------------------	-------------------------------	---------------------	-----------------------

птиці			дослід, днів
I-контрольна	50	ПК*	140
II дослідна	50	ПК* + «Клерізім гранульований» (0,3 кг/т комбікорму)	140
III дослідна	50	ПК* + «Клерізім гранульований» (0,4 кг/т комбікорму)	140

Примітка: ПК – повноцінний комбікорм.

Результати проведеного дослідження будуть опубліковані в наступній статті.

### Література

1. Вершигора А. Ю. Імунологія / А.Ю. Вершигора – К.: Вища школа, 2005. – 599 с.
2. Лемешева М. М. Годівля сільськогосподарської птиці / М. М. Лемешева – Суми: Слобожанщина, 2003. – 148 с.
3. Свеженцев А. И. Корма и кормление сельскохозяйственной птицы: Монография / А. И. Свеженцев, Р. М. Урдзик, И. А. Егоров – Днепропетровск, АРТ – ПРЕСС, 2006. – 384 с.
4. Чуприна Н. Интенсивное развитие птицеводства / Н. Чуприна // Птицеводство. – 2011. – №8. – С. 2–5.

*Карунский А. И., Севастьянов А. В. Практическое использование ферментного препарата «Клеризим Гранулированный» в кормлении ремонтного молодняка кур-несушек. В статье представлен обзор литературных данных о ферменте лизоцим и его использование в кормлении животных. Изложена методика опыта по изучению использования фермента лизоцим, который выпускается в виде ферментного препарата под торговым названием «Клеризим гранулированный» в кормлении ремонтного молодняка кур-несушек.*

**Ключевые слова:** ферменты, «Клеризим гранулированный», лизоцим, комбикорм, кормление, куры-несушки.

*Karunskii O., Sevastyanov O. **Practical usage of the enzyme product “CLARIM GRANULAR” in the feeding of replacement laying hens.** This paper presents the review of literature on the enzyme lysozyme and its usage in the livestock nutrition. The review discusses the methods used in the trial research of the enzyme lysozyme, which is manufactured as an enzyme product under the trademark “Clarim Granular”, in the nutrition of replacement laying hens.*

**Keywords:** enzymes, “Klerizym granular”, lysozyme, compound feed, nutrition, laying hens.